

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

28. Quid in genere requiratur, ut beneficium vacet per obitum alicujus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

concipiendâ supplicatione, & quæ nusquam trahitur ad mortem civilem seu fictam. Card. de Luca. *de benef. d. 16. n. 10.* (ubi etiam, quodd vocabulum *obitus* frequentius adhibeatur ad distinctionem vocabuli *mortis*, sub quo tanquam latiori mors civilis etiam venit, juxta *decis. Rot. 543. n. 2. p. 2. recent.*) *Lott. cit. q. 10. n. 11. & 12.* Porro ut in his omnis profus exterminetur nedum æquivocatio, sed & aliter interpretandi occasio, narrativam per congeriem quandam terminorum expressivorum mortis naturalis sic concipi & efformari ait *Lott. n. 14. per obitum quondam N. illius, dum viveret, ultimi possessoris, extra curiam Rom. tali mense defuncti.* quippe dictio quondam relata ad hominem seu personam, denotat eam inter mortales esse desisse. *c. cum contra. de pignor. Lott. n. 15.* Idem apertius significant verba illa, *dum viveret, & terminus ille, defuncti;* defunctum enim esse idem est, ac diem ultimum obiisse, & diem obire pro *mori* sumitur. *Lott. n. 16. & seq.* Unde &, cum literæ expediuntur, dicta clausula sic consuevit extendi: *per obitum dicti N. qui extra curiam Rom. de tali mense diem clausi extremum, vacavit, &c.* extremus enim dies mortem eandem naturalem significat. *Lott. n. 21. & 22.*

2. Secundò: de cetero sub nomine *mortis* venire solet mors etiam civilis, quando nomen *mortis* exprimitur à lege, sicut si ab homine; in dispositione enim hominis mortem naturalem solum attendere debemus. Card. de Luca *loc. cit. n. 7. & 8.* ubi etiam, quodd cum regulæ Cancellariæ inducentes reservationes non clausas in corpore juris, hominis potius (Papæ nimirum pro tempore existentis, qui eas edere solet duraturas pro tempore vitæ suæ, & post mortem suam expiraturas) quam legis dispositionem contineant, dum nomen *mortis* simpliciter usurpant, intelligendæ sunt de morte naturali. Hic tamen etiam notanda doctrina generalis, quam tradit Laym. *in c. susceptum. de rescrip. in 6. ex Suar. de LL. l. 8. c. 28.* spectandam nimirum materiam subiectam, eò quodd ad illam accommodari solent verba, & præcipue spectandum, an sit materia ambitiosa, vel etiam periculosa, ex qua sumi possit occasio ad multiplicandas lites vel peccata; ut nimirum tunc verba coarctentur; præterea circumstantias omnes causarum, personarum attendendas diligenter esse; quia hæc omnia conferunt tum ad significationem verborum, tum ad mentem principis intelligendam. Et sic juxta hæc, ut ait *ibid.* Laym. *n. 3.* resolvi posse: si à fundatore mandatum, vel à Capitulo aliquo legitime statutum sit, v. g. ut post mortem alicujus beneficiati persona talis qualitatis substitueretur, vel persona substituta in locum defuncti tale onus aut commodum ferre debeat; num idem quoque extendi deberet ad eos, qui in beneficio succedunt per resignationem; se autem arbitrari, non posse regulam generalem tradi, sed ex materia subiecta, & ex circumstantiis, ut dictum, colligendum fore, quæ mens fuerit statuentium; quippe qui sæpè ad juridicam verborum acceptationem non exactè solent attendere, & interdum unam speciem vacationis, nempe per mortem, quæ communiter accidere solet, nominare: ut tamen idem quoque in aliis ob rationis identitatem fieri volunt juxta doctrinam Sanch. *l. 7. de matrim. d. 8. n. 13.* quodd verba posita in dispositione ob frequentiore usum eam non restringant.

3. Respondeo ad secundum primò: Mors civilis nusquam æquipollent naturali (nisi in casibus in jure exceptis. Laym. *in c. susceptum. n. 9.* ubi etiam juxta

*gl. in l. ex ea parte. §. insulam. ff. de verb. signific. quodd appellatione mortis intelligatur mors naturalis, non civilis) neque sub nomine mortis naturalis unquam venit civilis, nisi in casibus, in quibus ita reperitur expressè in jure cautum. Card. de Luca *loc. cit. n. 6.* citans *Old. conf. 284. in fine.* Anchar. *conf. 273. in principio.* Fagnan. *in c. perpetuas. de simon. n. 16.* & *Rot. decis. 543. n. 1. p. 2. recent.**

4. Secundò: tamen mors illa naturalis pluribus contingat modis, quatenus tamen omnes illi modi tendunt ad unum eundemque effectum, nimirum separandi animam à corpore, singuli dicuntur, seu semper dicitur mors naturalis, largo saltem modo. *Lott. cit. q. 10. d. n. 24.* unde licet mors naturalis ea propriè dicatur, quæ ex causa naturali intrinseca, nullâ extrinsecâ adhibitâ vi incurritur. *Lott. n. 28.* illa verò violenta, quæ illatâ tali vi extrinsecâ, ad eoque quodammodo contra naturam, & ex causa aliena quàm propriæ naturæ infertur. *Lott. d. n. 29.* venit tamen appellatione mortis naturalis, prout hoc contra civilem & fictam mortem distinguitur; & sic damnatus penâ capitis, post ejus lutionem dicitur mortem naturalem obiisse. *Lott. n. 32.* ex Baldo, ubi etiam subjungit ex eodem Baldo. *conf. 8. n. 2. & 3. l. 1.* quodd ea mors, quæ infligitur jussu magistratûs in executionem legis, etiam in ea contingat coactio ab agente extrinseco, contraria propriæ naturæ & voluntati, non tamen adhuc dicitur violenta in hoc sensu, quodd non homini sed legi attribuitur (lex enim reum, non homo occidit. S. August. *relatus in c. si homicidium. 23. q. 5.*) lex autem nihil violenter agere intelligatur; sed tunc demum inferatur violentia, quando sine lege quis impellitur. *c. quos Deus. 33. q. 2.*

Questio 28. Quid in genere requiratur, ut beneficium vacet per obitum alicujus?

Respondeo; vacat per obitum, etiam habentis solum jus in beneficio, constat ex dictis supra, sic vacare dicitur per obitum habentis collationem acceptatam sine possessione. *Gonz. gl. 15. §. 1. n. 31.* citans *Nay. de orat. c. 7. n. 29.* *Paris. l. 10. q. 6. n. 54.* *Rebuff. conf. 48. nu. 1.* &c. econtra non vacat per obitum præsentati nõ instituti & c. *Barb. juris Eccl. l. 1. c. 19. n. 239.* constat item ex dictis supra. Nihilominus vacatio per obitum decedentis in possessione attenditur ad effectum juris conferendi. *Gonz. gl. 15. §. 1. nu. 54.* sic juxta *Tex. Clem. 1. ut lite pend.* dum duo litigant super beneficio, & uterque decedit, vacare censetur per obitum illius, qui decedit in possessione, nullâ habitâ distinctione, num bonum jus habuerit, necne, ut *gl. in cit. Clem. v. possidebat.* & ibi communiter omnes. *Gonz. cit. n. 54.* quia semper possessor præsumitur Dominus, quando de dominio incidenter agitur, juxta *l. 2. c. de probat. Gonz. nu. 55.* citans seipsum §. 3. *proam. d. n. 55.* Item attenditur dicta vacatio in ordine ad reservationem seu effectum regularum Cancell. tertiar. *4. §. 6.* *Gonz. cit. §. 1. n. 59.* ubi, quodd dictæ regulæ locum habeant, & intret earum reservatio, licet verificetur vacatio de solo factò; citatque pro hoc *Simont. de reserv. q. 51. n. 4. & seq.*

Questio 29. An vacet beneficium per mortem Commendatarii, saltem perpetui?

Respondeo negativè, sed semper vacat ut prius, ita ut non sit attendendus mensis, in quo obiit Commendatarius. *Gonz. gl. 15. §. 2. n. 19.* & plenius